

Het verhaal van Pater Piet Butzelaar (1908-1970)

Oudere Eemnessers hoor ik nog wel eens vertellen over Pater Piet Butzelaar. Over zijn jongere jaren krijg ik dan wel wat te horen maar op mijn vraag hoe het deze baardige pater verder in Afrika is vergaan, ben ik nooit zo veel te weten gekomen.

Daarom ben ik enige tijd geleden aan het levensverhaal van Pater Butzelaar begonnen: een Eemnesser jongen, die de wijde wereld in trok!

Petrus Everardus Butzelaar werd op 15 december 1908 in Eemnes geboren op de boerderij Wakkerendijk 274. Zijn vader was Hendrikus (Drikus) Butzelaar, geboren te Soest op 16 maart 1873. Drikus leerde een Eemnesser boerendochter kennen: Jannetje Schouten, geboren te Eemnes op 20 januari 1874 ook op de boerderij Wakkerendijk 274. Jannetje was een dochter van Evert Schouten,

Gedenk in uwe godvruchtige gebeden de
ziel van zaliger

JANNETJE SCHOUTEN
echtgenoot van
HENDRIK BUTSELAAR
geboren te EEMNES 20 Januari 1874, na het
ontvangen der H.H. Sacramenten der
stervenden overleden 2 November 1918
en aldaar 6 November begraven.

Zalig zijn de dooden, die in den Heer
ontslapen, van nu af zullen zij uitrusten
van hun vermoeienis want hunne werken
volgen hen.

Vraagt niet: Waarom heeft de Heer al-
dus met ons gedaan? Wie zal met Hem
in het gerecht treden? De Heer heeft ge-
geven, de Heer heeft genomen, Zijn naam
zij geprezen in eeuwigheid!

Wat Gij beloofd hebt, o Jezus, aan
allen die Uw goddelijk Hart vereeren,
dat hebt Gij ook aan mij gedaan. Gij zijt
mij een veilige schuilplaats geweest in mijn
leven en in het uur des doods hebt Gij
mij vertroost door Uwe zoete tegenwoor-
digheid. Heb dank, o God, voor Uwe on-
eindige goedheid. Zegen degenen, die mij
dierbaar zijn en die ik in de wereld moet
achterlaten.

Mijn Jezus, barmhartigheid!

WED. J. LUIJF — EEMNES.

*Bidprentje van Jannetje Schouten gehuwd
met Hendrikus Butzelaar. Ze was de moeder
van Pater Piet Butzelaar.*

*Piet Butzelaar op ongeveer 12-jarige leeftijd.
Mogelijk is de foto gemaakt toen hij in 1920
voor zijn priesteropleiding naar Oudenbosch
vertrok.*

Groepsfoto gemaakt op 4-7-1937 t.g.v. de Eerste Plechtige H. Mis van Pater Piet Butzelaar in Soestdijk. Links van Piet (die in het midden zit) zijn stiefmoeder Aaltje Stalenhoef (1879-1967). Links van haar zijn stiefzussen Martha van 't Klooster (1910-2000) met op haar schoot zoontje Everard van Daatselaar.

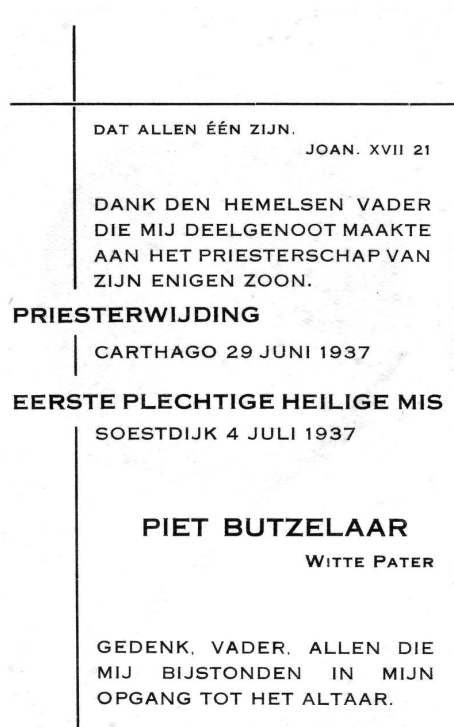
Rechts van Piet: zijn vader Drikus (Hendrikus) Butzelaar (1873-1941) en rechts van hem Hendrikus van Daatselaar getrouwd met Martha van 't Klooster (stiefzuster van Piet).

landbouwer en Wijmpje Bieshaar. Drikus Butzelaar en Jannetje Schouten trouwden in Eemnes op 8 mei 1900. Ze namen de boerderij Wakkerendijk 274 over van de stiefvader van Jannetje, Dirk de Bruijn. Pas acht jaar nadat ze getrouwd waren, werd hun enige kind zoon Piet geboren.

In het laatste oorlogsjaar 1918 werd de wereld geteisterd door de beruchte Spaanse griep. Ook moeder Jannetje Schouten werd door deze ziekte getroffen en ze stierf op 2 november 1918

In 1920 verhuist Drikus met zijn zoon naar de aangrenzende boerderij Wakkerendijk 278. Op 27 augustus 1921 trouwde hij in Hilversum voor de tweede keer en wel met Aaltje Stalenhoef, geboren te Soest op 9 september 1879. Aaltje was weduwe van Johannes van 't Klooster uit Soest die in 1918 ook aan de Spaanse griep was overleden. Uit dat huwelijk was één dochter geboren: Martha Maria van 't Klooster, geboren op 9 juli 1910 te Hilversum. Zij kwamen in Eemnes wonen vanuit Hilversum.

In de tijd dat zijn vader voor de tweede keer trouwde moet Piet het ouderlijk

Gedachtesprentje uitgegeven in 1937 t.g.v. de priesterwijding en Eerste Heilige Mis van Pater Piet Butzelaar.

huis verlaten hebben. Hij vertrekt op 31-8-1920 naar Oudenbosch. Piet begon een priesterstudie en in die tijd ging je dan al vanaf je 12^e jaar of iets ouder naar een internaat.

Piet trad in bij de Missionarissen van Afrika ofwel de Witte Paters.

Op 1 maart 1927 vertrok vader Drikus Butzelaar vanuit Eemnes naar Soest. Het gezin verhuisde naar het adres Noorderweg 27. De woning heette Huize Francisca.

Piet zette ondertussen zijn opleiding tot missionaris voort. Op 28-jarige leeftijd rondde hij zijn studies af. Op 29 juni 1937 werd hij in Tunesië, in de stad Carthago tot priester gewijd. Het is me niet duidelijk waarom hij in dat Noord-Afrikaanse land gewijd moest worden. Met een indrukwekkende baard en een prachtig wit gewaad kwam hij op 4 juli 1937 in Soestdijk, de woonplaats van zijn vader en stiefmoeder. Daar heeft hij op

die dag in de kerk van Maria Onbevleete Ontvangenis zijn Eerste Heilige Mis opgedragen. Kort daarna, in augustus 1937 vertrok pater Piet als missionaris naar Afrika. Hij kwam terecht in het tegenwoordige Tanzania. In het vicariaat Mwanza werkte hij achtereenvolgens op de missiestaties Bukumbi, Sayu-Sayu en Nyegezi.

Het contact met zijn vader, stiefmoeder en stiefzuster verliep per brief. Dat werd vrijwel onmogelijk toen in 1940 de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Vader Drikus Butzelaar overleed in Soest op 23 juni 1941. Via het Rode Kruis kreeg Piet toen het bericht van het overlijden van zijn vader. Omdat er tijdens de oorlog geen contact per brief mogelijk was, hield stiefmoeder Aaltje een dagboek bij zodat Piet na de oorlog precies zou weten wat er hier allemaal gebeurd was.

Het weerzien kwam in 1948. Martha, de stiefzuster van Piet was 12½ jaar getrouwd en voor die gelegenheid kwam Piet met verlof naar Nederland.

Pater Piet Butzelaar (1908-1970) in de officiële kledij van de Witte Paters.

Pater Piet Butzelaar met enkele andere Witte Paters in Mombaza in Kenia.

Na deze vakantie keerde hij terug naar Tanzania, waar hij een jaar werkte op de missiepost Bussanda. In 1949 verbleef hij enige tijd in Engeland om er een cursus te volgen.

Vanaf september 1949 was hij weer in Afrika nu in Nyassaland, wat tegenwoordig Malawi wordt genoemd. Hij werkte daar achtereenvolgens op de missieposten van Rumpi, Mzambazi, Vua en Kaseye. Vanuit Kaseye leidde hij de koffieplantage in Mughese.

In 1959 ging hij voor de tweede keer met verlof naar Nederland.

Vanaf maart 1960 werkte hij weer in Nyassaland op de missieposten van Lunyangwa en Nkhata Bay.

Elk jaar tegen Kerstmis zond hij een bedelbrief naar familie en bekenden, waarna er veel geld opgehaald werd, dat naar Pater Piet werd opgestuurd. In het begin van de zestiger jaren vroeg hij in een bedelbrief om een auto, omdat het vervoer van de ene missiepost naar de andere erg moeilijk was. Die auto is

HKE-26

hem inderdaad geschonken. Maar een paar maanden later kreeg de familie al weer een nieuwe bedelbrief met de vraag van pater Piet of hij nogmaals een nieuwe auto kon krijgen. Z'n pas geschonken auto was total loss gereden, omdat op een reis naar een missiepost een kudde buffels zijn weg kruiste.

In 1966 is pater Piet voor de laatste keer met verlof in Nederland geweest. Hij verbleef hier van maart tot en met 17 oktober. Het viel hem toen heel zwaar om afscheid te nemen van zijn stiefmoeder. Hij vertrok met de gedachte dat hij haar nooit meer zou zien. Dat was ook zo. Ze stierf op 17 januari 1967 in Amersfoort. Ze was in 1958 verhuisd van Soest naar Amersfoort.

Terug in Afrika ging pater Piet weer werken in Malawi op de missiepost Mzambazi, waar hij al eerder gewerkt had. Eind november 1970 moest hij worden opgenomen in het ziekenhuis vanwege problemen met zijn galblaas. Omdat pater Piet nogal gezet was, leek het beter om een operatie, die echt nodig was, uit te stellen om hem eerst de gelegenheid te geven gewicht te verminderen. Op 7 december keerde hij vanuit het ziekenhuis terug naar Mzambazi. Maar in de middag van de volgende dag had hij zoveel pijn, dat de Zuster-verpleegster werd geroepen, die hem een injectie gaf. Ze drong er bij de pastoor op aan hem weer naar het ziekenhuis in de stad te brengen. Pater Piet werd zo goed als mogelijk in een auto geïnstalleerd maar niettemin had hij onderweg veel pijn. Toen het gezelschap ongeveer 10 km van de stad was, zag de Zuster dat ze de stad niet op tijd zouden halen. De pastoor stopte de auto en gaf Piet de laatste absolutie. Kort daarna stierf hij. Dat was in Mzuzu op 8 december 1970. De volgende dag, 9 december 1970, is Piet daar begraven.

Volgens zijn familie is hij overleden aan een acute nierziekte. Zijn stiefzuster Martha van 't Klooster, die getrouwd was met H.J. v. Daatselaar heeft hem nog vele jaren overleefd. Ze stierf op 1 juni 2000 op 89-jarige leeftijd.

Tot zover het levensverhaal van pater Piet Butzelaar. Mijn speciale dank gaat uit naar Frans van Daatselaar uit Hilversum en naar Pater F. van Vlijmen M.Afr. uit Boxtel. Van hen ontving ik veel gegevens over het leven van pater Piet Butzelaar.

Voor op- en aanmerkingen kunt u terecht bij de auteur:

*Henk van Hees
Kerkstraat 15
3755 CK Eemnes
035-538 9849*